

2. godina					
NAZIV KOLEGIJA: Bioarheologija					
OPĆE OBAVIJESTI					
ODJEL	Odjel za arheologiju – Sveučilište u Zadru				
STUDIJ	Poslijediplomski znanstveni studij “Arheologija istočnog Jadrana”				
USMJERENJE	Srednjovjekovna arheologija			Godina studija:	
NASTAVNIK	Prof. dr. sc. Mario Šlaus			2.	
USTANOVA	Odjel za arheologiju HAZU, Zagreb			Semestar	
STATUS KOLEGIJA		Izborni	Izborni za druge studij. grupe	IV.	
OPIS KOLEGIJA:					
<p>Bioarheologija je znanstvena disciplina koja proučava ljudski osteološki materijal s arheoloških nalazišta u njegovom povijesno–kulturnom kontekstu. Riječ je o novoj, interdisciplinarnoj znanosti koja se razvila zbog zajedničke želje arheologa i antropologa da rekonstruiraju uvjete i kvalitetu života naših predaka. Studenti koji pohađaju kolegij biti će upoznati s metodama koje se koriste za: 1) razlikovanje ljudskih od životinjskih ostataka, 2) razlikovanje arheološkog od forenzičnog osteološkog materijala, 3) razlikovanje između postmortalnih oštećenja, perimortalnih rana i antemortalnih fraktura. Studenti će također biti upoznati s metodama koje se koriste za određivanje spola i doživljene dobi.</p>					
CILJEVI KOLEGIJA:					
<p>Cilj kolegija je upoznati studente s metodama koje se koriste za razlikovanje između ljudskih i životinjskih ostataka, arheološke i forenzične građe te postmortalnih, perimortalnih i antemortalnih oštećenja. Nakon ovih analiza – čiji je cilj utvrditi da je osteološki materijal koji se analizira ljudski i da potječe s arheološkog nalazišta, studenti će naučiti pouzdano odrediti spol i doživljenu starost analizirane osobe. Studenti će naučiti odrediti spol na temelju: 1) morfoloških razlika u građi zdjelice; 2) morfoloških razlika u građi lubanje i 3) diskriminantno funkcijskih analiza metričkih varijabli dugih kostiju. Doživljenu dob studenti će naučiti odrediti na temelju morfoloških promjena na pubičnoj simfizi, aurikularnoj ploštini crijevne kosti i sternalnim krajevima rebra.</p>					
VODIČ:			Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:				2	
TJEDANA PO SEMESTRU:				15	
Sati tjedno:	predavanja				
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad			1	
Ukupno sati:	predavanja				
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad			15	
NASTAVNE METODE:					
Predavanja – mentorski rad	(seminari)				
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp	članci	knjige	internet	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Odslušan ispit (i izrađen seminarski rad)					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
ispit se ne polaže					
LITERATURA:					
Obvezna:					
W. M. BASS, <i>Human Osteology. A Laboratory and Field Manual of the Human Skeleton</i> ⁴ Columbia, 1995.					
G. ACSÁDI, J. NEMESKÉRI, <i>History of Human Life Span and Mortality</i> , Budapest 1970.					
I. G. FAZEKAS, F. KÓSA, <i>Forensic Fetal Osteology</i> , Budapest 1978.					
W. M. KROGMAN, M. Y. IŞCAN, <i>The Human Skeleton in Forensic Medicine</i> , Springfield 1986.					
Preporuča se pročitati:					

- M. Y. İŞCAN, S. R. LOTH, R. K. WRIGHT, Age estimation from the rib by phase analysis: White males, *Journal of Forensic Sciences* 29, 1984, 1094-1104.
- M. Y. İŞCAN, S. R. LOTH, R. K. WRIGHT, Age estimation from the rib by phase analysis: White females, *Journal of Forensic Sciences* 30, 1985, 853-863.
- C. O. LOVEJOY, R. S. MEINDL, T. R. PRYZBECK, R. P. MENSFORTH, Chronological metamorphosis of the auricular surface of the ilium: A new method for the determination of age at death, *American Journal of Physical Anthropology* 68, 1985, 15-28.
- T. W. MCKERN, T. D. STEWART, *Skeletal Age Changes in Young American Males. Analyzed from the Standpoint of Age Identification*. Environmental Protection Research Division (Quarter-Master Research and Development Center, U.S. Army, Natick, Massachusetts), Technical Report EP-45, 1957.
- T. W. PHENICE, A newly developed visual method of sexing the os pubis, *American Journal of Physical Anthropology* 30, 1969, 297-301.
- T. W. TODD, Age changes in the pubic bone. I: The white male pubis, *American Journal of Physical Anthropology* 3, 1920, 285-334.
- T. W. TODD, Age changes in the pubic bone. III: The pubis of the white female. IV: the pubis of the female white-negro hybrid, *American Journal of Physical Anthropology* 4, 1921, 1-70.

UVJETI:

Registracija za slušanje kolegija

Registracija za ispit

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

• **REFERENTNI RADOVI NASTAVNIKA ZA KOLEGIJ:**

The Bioarchaeology of Continental Croatia. An Analysis of Human Skeletal Remains from the Prehistoric to Post-medieval Periods. [BAR International Series 1021] Oxford 2002.